

Mål med mening

Et inspirationsmateriale om
formål, mål og opfølgning i
børne- og ungesager

Publikationen er udgivet af

Social- og Boligstyrelsen

Lerchesgade 35, 5

5000 Odense C

Tlf.: 72 42 37 00

E-mail: info@sbst.dk

www.sbst.dk

Udgivelsesår: 2025

Layout: 4PLUS4

Download materialet på www.sbst.dk

Der kan frit citeres fra materialet med angivelse af kilde.

ISBN ELEKTRONISK UDGAVE: 978-87-85236-85-2

Indhold

Indledning: Hvordan bruges materialet?	5	Systematisk opfølgning	15
Eksempler på praksis.....	5	Samarbejde med udfører	16
Sammenhæng med Social- og Boligstyrelsens "Anbefalinger til kvalitet i sagsbehandlingen"	5	Vær særligt opmærksom, når der er uenighed	17
Principper for god kvalitet i formål og mål	7	Skriv børnevenligt, når du dokumenterer	19
Hvorfor er det vigtigt at arbejde med formål og mål?	8	Redskaber til at udvikle kvaliteten i praksis	22
Formålet med den samlede indsats.....	8	Refleksionsspørgsmål: Til egen praksis	23
Huskeliste til den gode afgørelse.....	9	Skabelon: Udfyld selv, og tal om væsentlige temaer.....	26
Tag stilling til, om der skal laves en barnets plan eller ungeplan	12	Print ud, og tag med : Inspiration til at tilrettelægge opfølgning i samarbejde med barnet eller den unge	27
Hvordan kan du tale med barnet om behovet for en plan?	14	Print ud, og hæng op: Huskeliste om formål og mål	28

Indledning: Hvordan bruges materialet?

Dette inspirationsmateriale er en praktisk støtte til dig, der som børne- og ungerådgiver skal udarbejde formål og mål for støttende indsatser eller anbringelser. Materialet er relevant både for sager om børn og unge i udsatte positioner og børn og unge med funktionsnedsættelse. Det kan ligeledes bruges som inspiration til udarbejdelse af barnets plan eller en ungeplan.

Når der træffes afgørelse om støttende indsatser efter § 32 i barnets lov, skal der tages stilling til, hvorvidt der skal udarbejdes en barnets plan eller en ungeplan. I skal derudover tage stilling til behovet for en ungeplan i specifikke situationer, som fremgår af § 108. I sager om anbringelse efter § 46 eller 47 er der lovkrav om at lave en barnets plan eller ungeplan. Det overordnede formål med indsatsen skal fremgå af afgørelsen.

Materialet er en inspiration til at samarbejde med barnet eller den unge og familien om, hvad formålet, og eventuelt målene, med en indsats skal være, og hvordan opfølgningen skal tilrettelægges. Materialet består ud over denne introduktion af et sæt konkrete redskaber, der kan bruges til at reflektere over og udvikle jeres praksis.

Redskaberne er:

- Refleksionsspørgsmål til egen praksis. Refleksionsspørgsmålene er en støtte til at få en øget forståelse af jeres praksis og danne afsæt for videre udvikling.
- Inspiration til at tilrettelægge opfølgning i samarbejde med barnet eller den unge. Dette er en støtte til at gøre jer relevante overvejelser inden opfølgningen.
- Huskeliste om formål og mål. Huskelisten beskriver, hvad der kendetegner formål og mål, hvorfor det er vigtigt, og hvordan de bruges i arbejdet med barnet eller den unge.

Redskaberne kan findes og udskrives fra [sbst.dk](https://www.sbst.dk).

Eksempler på praksis

Der gives i materialet eksempler på beskrivelse af formål og mål. Eksemplerne er konstrueret ud fra udvalgte dele af konkrete sager fra en række kommuner. Eksemplerne indeholder dermed ikke den fulde faglige udredning. Det er vigtigt at være opmærksom på, at indsatsen, dens formål, mål og opfølgning tager udgangspunkt i og hænger sammen med screeningen og den faglige udredning, dvs. afdækningen eller den børnefaglige undersøgelse, i den konkrete sag.

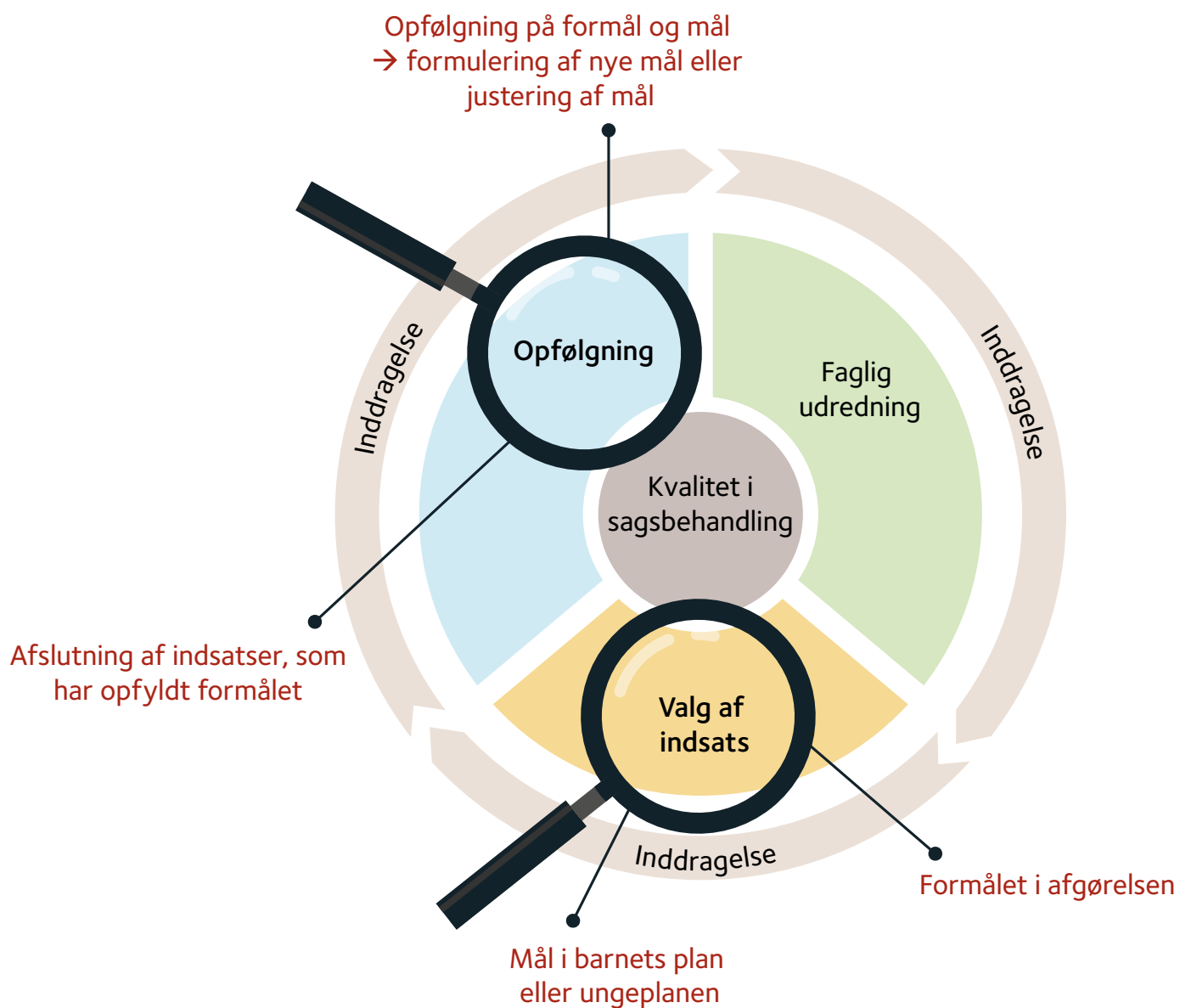
Til sidst i materialet findes henvisninger til mere viden om:

- Inddragelse af børn
- At skrive og dokumentere børnevenligt
- God kvalitet i sagsbehandlingen.
- Lovgrundlaget for planer og opfølgning samt perspektiver på at skabe motivation for forandring.

Sammenhæng med Social- og Boligstyrelsens "Anbefalinger til kvalitet i sagsbehandlingen"

Materialet bygger på Social- og Boligstyrelsens "Anbefalinger til kvalitet i sagsbehandlingen"¹. Nedenstående figur 1 viser sammenhængen. Dette inspirationsmateriale er således særlig relevant i forbindelse med pejlemærkerne "valg af indsats" og "opfølgning". Inspirationsmateriale er løbende kvalificeret og kommenteret af fire kommuner.

¹ Social- og Boligstyrelsen. Anbefalinger til kvalitet i sagsbehandlingen – Børn, unge og familier i udsatte positioner. Social- og Boligstyrelsen. 2024. <https://www.sbst.dk/Media/638458292032391122/Anbefalinger%20til%20kvalitet%20i%20sagsbehandlingen.%20B%3b%8rn,%20unge%20og%20familier%20i%20udsatte%20positioner.pdf>

Figur 1: Sammenhæng med anbefalinger til kvalitet i sagsbehandling

Principper for god kvalitet i formål og mål

Social- og Boligstyrelsen har udarbejdet tre principper for, hvad der kendetegner god kvalitet i arbejdet med indsatsens formål og mål for barnets udvikling og trivsel. Principperne understøtter, at barnet eller den unge er inddraget, at formålet og eventuelle mål giver mening for barnet eller den unge og er mulige at opnå og følge op på. Det øger sandsynligheden for, at barnet eller den unge, deres forældre og øvrigt privat og professionelt netværk er engageret i indsatsen og i at forbedre barnets eller den unges trivsel.

Principper for god kvalitet i formål og mål:

- Barnet eller den unge kan se egne ønsker og behov udtrykt i formålet og eventuelle mål.
- Formål og eventuelle mål er konkrete og nemme at forstå for barnet eller den unge.
- Barnet eller den unge oplever, at det er forståeligt og forudsigeligt, hvordan og hvornår der er sket en forandring.

Inddragelse er en forudsætning for god kvalitet i formål, mål og opfølgning

Inddragelse af barnet og forældrene er en forudsætning for at lave formål og mål, der afspejler barnets ønsker og behov. Derfor er det nyttigt at overveje, hvordan du inddrager barnet, så barnet får mulighed for at udtrykke egne perspektiver og ønsker. Det er desuden afgørende, at barnet kan se, at der bliver lyttet til og handlet på det, der er vigtigt for barnet.

Hvorfor er det vigtigt at arbejde med formål og mål?

Det er nødvendigt at have et klart formål for en støttende indsats, hvis det skal være tydeligt, hvordan indsatsen forventes at kunne skabe bedre udvikling og trivsel for barnet. Desuden er et klart formål en hjælp til at kunne følge op på, om indsatsen har den ønskede virkning. I nogle tilfælde kan børne- og ungerådgiveren desuden vurdere, at formulering af mere specifikke mål/delmål kan hjælpe yderligere til at kunne følge indsatsens virkning og sikre en positiv udvikling.

Når du som børne- og ungerådgiver skal beskrive indsatsens formål og eventuelle mål, skal du på den ene side afveje din egen faglige vurdering og på den anden side barnets eller den unges perspektiver og ønsker til indsatsen. Hvis barnet eller den unge er reelt inddraget i processen med at beskrive formål og mål, øges motivationen for at deltage i indsatsen og dermed chancen for succes. Du skal derfor bestræbe dig på at få din faglige vurdering og barnets eller den unges perspektiv til at mødes.

Barnet er i centrum, men de voksne har ansvaret

Når du beskriver formål og mål for indsatsen er det vigtigt, at barnets behov og ønsker er i centrum. Det er samtidig vigtigt, at formål og mål er udformet sådan, at det er barnets forældre og andre relevante voksne omkring barnet, der har ansvar for at skabe betingelser for, at barnet kommer i bedre trivsel og udvikling.

Formålet med den samlede indsats

En afgørelse om en støttende indsats efter § 32 eller anbringelse efter § 46 eller § 47 i barnets lov skal indeholde det overordnede formål med indsatsen og indsatsens forventede varighed. Formålet er den tilstand, der samlet set skal opnås med indsatsen. Formålet bør derfor være så overordnet, at det kan favne den samlede indsats, som vurderes at være det, der samlet set møder barnets eller den unges behov.

Huskeliste til den gode afgørelse

jf. barnets lov og de generelle sagsbehandlingsregler

→ Hvad træffes der afgørelse om og hjemmel?

Hvilken støtte iværksættes, og hvilke/hvilken paragraf er afgørelsen truffet efter?

→ Begrundelse

Hvorfor er der iværksat netop denne støtte? Hvad er der lagt vægt på i forbindelse med at træffe afgørelsen? Begrundelsen skal have en tydelig sammenhæng til sagsoplysningen (screening, afdækning, børnefaglig undersøgelse) og kan være en opsummering af væsentlige oplysninger herfra. Det skal være tydeligt, hvordan barnets perspektiv har spillet ind på afgørelsen, og hvordan barnets perspektiv er tilvejebragt. Den gode begrundelse indeholder en vægtning af eventuelle oplysninger, der taler henholdsvis imod og for den afgørelse, der er truffet.

→ Samtykke og inddragelse

Samtykker barnet og forældrene til indsatsen? Og hvordan har du tilvejebragt barnets og forældrenes perspektiv? Hvis det ikke er muligt at tale med barnet, hvordan har du så søgt at opnå barnets perspektiv?

→ Formål med indsatsen

Hvad skal overordnet opnås med indsatsen? Hvilken tilstand skal være til stede, for at indsatsen kan afsluttes?

→ Forventet varighed

Forventes indsatsen at være af kortere eller længere varighed? Vær særligt opmærksom på, at der er tale om en forventet varighed. Indsatsen er altså ikke tidsbegrænset og kan først afsluttes, når formålet med den er opnået.

→ Stillingtagen til, om der skal laves barnets plan/ungeplan

Valget begrundes, og det noteres, hvordan barnet og forældrene har stillet sig til spørgsmålet om en plan.

→ Klagevejledning

Ideelt set er barnet eller den unge og forældrene med til at formulere formålet, og som minimum bør formålet være formuleret på en måde, så både barnet eller den unge og forældrene kan se og forstå, hvilken tilstand der skal opnås, for at indsatsen har opnået sit formål og dermed kan afsluttes eller justeres. Du bør søge at

skabe accept fra barnet eller den unge samt forældrene til formålet. Afgørelser bør være skriftlige, så det er klart for alle parter, hvilken tilstand der arbejdes henimod. Det kan være en hjælp både at uddybe formålet ved at beskrive den tilstand, som skal være til stede, når formålet er opfyldt (se nedenstående eksempel).

Eksempel på formulering af formål i afgørelser

Selve afgørelsen

Hvilken støtte iværksættes, og hvad er hjemlen?

- Der træffes afgørelse om støttende indsats i form af samtaler med en psykolog, jf. barnets lov, § 32, stk. 1, nr. 5.

Det er tydeligt, hvad der træffes afgørelse om, og hjemlen er angivet.

Formål med indsatsen

Hvilken tilstand skal overordnet opnås med indsatsen?

- Formålet med samtalerne med psykologen er, at du får det bedre og bliver så glad for at være i skole, så du kommer de fleste dage i løbet af en uge.
- Vi kan se, at det er lykkedes, ved at du kan være i skole de fleste dage på en uge og ses med en veninde i fritiden mindst én gang om ugen.
- Psykologen vil tale med dig om, hvorfor du er ked af det, og hvad du har brug for, fx hvad andre kan gøre for at hjælpe dig, fx dine forældre, de voksne i skolen eller andre.

Det er angivet, hvad der skal opnås med indsatsen, og der er angivet en ønsket tilstand, så både børne- og ungerådgiveren, barnet og forældrene kan se, når formålet er opnået.

Eksempler på mål

Mål med indsatsen

Mit mål

- Jeg er i mål, når jeg kan være i skole i to dage om ugen i mindst to timer per dag inden for de næste tre måneder.

Hvem hjælper mig?

- Mor kan følge mig, og Ulla, min børne- og ungerådgiver, har lavet en aftale med min lærer, Klaus, om, at han er der og tager imod mig. Klaus vil hjælpe mig, hvis jeg bliver ked af det i skolen.

Mit mål

- Jeg ses fysisk med en veninde mindst én gang om ugen.

Hvem hjælper mig?

- Mor og far hjælper mig med at lave aftaler med en veninde, hvis det er svært.

Mit mål

- Jeg lufter vores hund, Bob, mindst én gang om dagen. Jeg vil gerne ud og have frisk luft.

Hvem hjælper mig?

- Mor, far eller min storesøster går med mig, hvis det er svært.

Kommentarer til eksempler

Der er klare kriterier for, hvornår målet er nået.

Det er tydeligt, hvordan voksne støtter barnet.

Tag stilling til, om der skal laves en barnets plan eller ungeplan

Der er lovkrav om at lave en barnets plan/ungeplan ved anbringelser. Når du træffer afgørelse om en støttende indsats, skal du vurdere og beslutte, om der skal laves en barnets plan eller en ungeplan. Valget skal begrundes, og det noteres, hvordan barnet eller den unge samt forældrene har stillet sig til spørgsmålet om en plan. Ligesom ved øvrige væsentlige sagsskridt er der krav om, at du dokumenterer beslutningen og de overvejelser, du har gjort dig om, hvorvidt der skal laves en plan. Denne stillingtagen kan derfor med fordel fremgå af selve afgørelsen.

Det er vigtigt, at barnets plan eller ungeplanen først og fremmest er barnets eller den unges. Det betyder, at deres ønsker og behov skal skinne tydeligt igennem i planen og målene.

Når du som børne- og ungerådgiver skal tage stilling til, om der skal udarbejdes en barnets plan/ungeplan, er det væsentligt at overveje, om der er behov for at bryde formålet op i mål. Når du laver din vurdering, kan du overveje nedenstående:

Når du skal vurdere, om der er behov for en barnets plan eller ungeplan, kan du overveje følgende:

Problemstillingens og indsatsens kompleksitet:

- Hvis der er flere problemstillinger på spil og derfor flere typer af indsats og fagpersoner involveret, kan det være nødvendigt at formulere mere konkrete mål for barnets udvikling og trivsel. Målene skal afspejle barnets ønsker og behov.

Indsatsens varighed:

- Hvis indsatsen vurderes at skulle foregå over længere tid, før der forventes en virkning af indsatsen, kan det være nødvendigt at formulere mål, hvor der lægges vægt på mindre tegn på forbedringer, der er mere overkommelige at nå for barnet eller den unge og øvrige voksne omkring barnet, inden den aftalte opfølgning.

Behov for øget motivation ved at opleve løbende fremskridt:

- Hvis du vurderer, at barnet eller den unge vil opleve øget motivation ved at kunne se, at målene kan nås ved den næste aftalte opfølgning, vil mindre og mere overkommelige mål kunne medvirke til indsatsens virkning.

Målene noteres i barnets plan/ungeplanen. Ønsker barnet ikke at arbejde ud fra mål, er dette et væsentligt hensyn, som taler imod at lave en plan. Når du laver din socialfaglige vurdering, af om der skal laves en plan, bør du derfor inddrage dette væsentlige hensyn.

I andre, mindre komplicerede sager kan du også beslutte at lave en plan, eksempelvis hvis du vurderer, at det vil udgøre et godt dialogredskab med barnet eller den unge og eventuelt forældrene. Et synligt dokument eller bilde, som barnet eller den unge måske selv har tegnet/skrevet i, kan virke forklarende og fungere som en rød tråd i forløbet for barnet eller den unge.

Eksempel på stillingtagen til, om der skal laves barnets plan/ungeplan

- Jeg har besluttet at lave en barnets plan. Da jeg spurgte, sagde du, at du ikke havde behov for en plan. Jeg vurderer dog, at der skal laves en plan, da der er flere mennesker, der skal være med til at hjælpe dig, og det er vigtigt, at både jeg og du og dine forældre kan følge med i, at du får det bedre og bliver gladere for at komme i skole.
- Vi har aftalt, at du ikke har lyst til at sidde med en tjekliste og krydse mål af, når vi mødes til opfølgning. Derfor taler vi bare generelt om, hvordan det går, og så har vi to aftalt, at jeg også gerne må tale med dine forældre om, hvordan det går med, at du får det bedre og bliver gladere for at komme i skole.

Kommentar til eksempel

Barnets perspektiv skinner igennem, selvom der er lagt vægt på nogle andre hensyn i beslutningen om, at der laves en plan. I dette eksempel er der vurderet behov for en plan for, at de forskellige aktører har fælles mål.

Barnets ønsker imødekommes, og der er lavet klare aftaler om, hvordan forældre inddrages.

Hvordan kan du tale med barnet om behovet for en plan?

Du skal altid tage stilling til, om der skal være en barnets plan eller en ungeplan for en støttende indsats. Du kan overveje ovenstående principper for dit eget arbejde, men planen kan også være en fordel for barnet. Derfor er det vigtigt, at du får talt med barnet om, hvorvidt der skal laves en plan, og hvad der skal stå i den. Når du taler med barnet, er det vigtigt, at du oprigtigt lytter og forholder dig til barnets ønsker og perspektiver. Du skal selvfølgelig respektere, hvis barnet ikke kan se meningen med en plan, men der kan være en række fordele for barnet ved at have en plan. De fordele kan du formidle til barnet. Det er vigtigt at understrege, at en plan kan ændre sig, og selvom barnet i første omgang siger nej til en plan, kan du tage muligheden op igen senere, hvis du vurderer, at det kan hjælpe barnet. Ved at barnet får mulighed for at indgå i dialogen, opbygges tillid og engagement, som er afgørende for en meningsfuld planlægning og for barnets motivation for at deltage i processen. Samtidig er det vigtigt at gøre det tydeligt for barnet, at det er dig som børne- og ungerådgiver, der har ansvaret for at vurdere og beslutte, om der er behov for en plan. Barnet skal inddrages og informeres på en måde, som er tilpasset barnets eller den unges modenhed og kommunikative færdigheder. Det betyder, at du skal formidle formålet med indsatsen og indholdet i planen på en måde, der er forståelig for det enkelte barn under hensyn til barnets modenhed og ressourcer, herunder eventuel funktionsnedsættelse.

Sådan kan du tale med barnet om planen

"Når vi skal finde ud af, hvordan jeg og andre bedst kan hjælpe dig, skal vi finde ud af, om der er brug for at lave en plan for det, vi skal arbejde med. En plan kan gøre det nemmere for dig og dine forældre at have styr på, hvad der skal ske. Og når vi har skrevet det ned, kan vi nemmere huske det næste gang vi ses. Hvis vi bliver enige om, at det er god idé med en plan, snakker vi også om, hvad den skal indeholde – sådan at den passer til dine behov og ønsker. Her kan du fortælle, hvad der er vigtigt for dig, hvad du gerne vil have hjælp til, og hvordan du synes, det skal foregå. Jeg lytter nøje til det, du siger, fordi din oplevelse og dine behov er meget vigtige. Til sidst er det mig, der træffer beslutningen om, hvorvidt vi skal lave planen, men jeg vil lytte og tænke grundigt over det, du fortæller".

Systematisk opfølgning

Formålet med indsatsen og eventuelle mål i barnets plan/ungeplanen er et udgangspunkt for opfølgningen, hvor du drøfter med barnet og forældrene, om indsatsen er på rette vej. Opfølgningen tager udgangspunkt i det enkelte barns eller i den enkelte unges situation og sker i tæt dialog med barnet/den unge og forældre. Hvis samtale eller anden direkte kontakt i helt særlige tilfælde ikke er muligt, fx pga. alder eller nedsat funktionsevne, har du ansvar for at tilvejebringe barnets perspektiv på anden vis, fx ved at observere barnet, tale med nogen, der kender barnet godt, og som barnet har tillid til, eller ved at bruge børnevenlige redskaber til at inddrage barnet. Vær opmærksom på at dokumentere, hvordan du har forsøgt at inddrage barnet, og hvad der ligger til grund, hvis du i helt særlige tilfælde fraviger pligten til inddragelse gennem direkte kontakt.

Det er afgørende, at det overvejes nøje, hvordan der bedst følges op. Hvad skal der følges op på, hvornår skal der følges op, hvem skal med til opfølgningen, og hvilken forberedelse er der brug for?

(se også redskabet "Inspiration til at tilrettelægge opfølgning i samarbejde med barnet eller den unge" i slutningen af denne udgivelse)

99

*"Pejlemærket for opfølgning handler om opfølgning på de valgte indsatser og opfølgning på, om målene er opnået. Der skal sammen med barnet eller den unge og forældrene løbende følges op på, om indsatserne har den ønskede effekt, og om de opstillede mål nås og bidrager til barnets eller den unges trivsel og udvikling. Hvis effekten for barnet eller den unge ikke ses inden for den forventede tidsramme, eller hvis der sker ændringer i barnets eller den unges behov, skal indsatsen justeres. I opfølgningen skal der samtidig tages stilling til, om den samlede indsats fortsat er den rette, eller om der skal foretages ændringer eller udarbejdes en ny/opdateret afdækning eller børnefaglig undersøgelse af barnets eller den unges behov. Pejlemærket handler også om at afslutte indsatser og sager i myndighedsafdelingen, når formålet vurderes opnået og på en måde, hvor barnet eller den unge, forældrene og det private og professionelle netværk ved, hvad de skal gøre, hvis der igen opstår en bekymring for barnet eller den unge."*²

Den gode opfølgning tager udgangspunkt i formålet og målene med indsatsen og er tilrettelagt på en måde, der passer til barnets og forældrenes individuelle ønsker og behov, herunder eventuelt behov for støttet kommunikation. Du bør derfor i forbindelse med den første opfølgning og derefter løbende spørge barnet, hvordan barnet ønsker, at I skal følge op sammen, herunder hvor ofte og hvordan (fx ved samtale, løbende telefonopkald eller andet). Dette bør du løbende tage op med barnet, da det kan udvikle sig over tid.

² Social- og Boligstyrelsen. Anbefalinger til kvalitet i sagsbehandlingen – Børn, unge og familier i udsatte positioner. Social- og Boligstyrelsen. 2024. <https://www.sbst.dk/Media/638458292032391122/Anbefalinger%20til%20kvalitet%20i%20sagsbehandlingen.%20B%3%b8rn,%20Unge%20og%20familier%20i%20udsatte%20positioner.pdf>, s. 48.

Eksempel: I afgørelsen om støtte planlægges første opfølgning

- Indsatsen forventes at være længerevarende. Med det menes, at der forventeligt er behov for en kontaktperson i mindst seks måneder, før formålet med indsatsen er opnået. Vi har aftalt at holde første opfølgningsmøde én måned efter indsatsens opstart, den xx-xx-xxxx kl. 13.00, hvor jeg kommer hjem og besøger dig og dine forældre.

Kommentar til eksempel

Indsatsens forventede varighed er angivet, og det første opfølgningsmøde er tydeligt aftalt med tid og sted.

Samarbejde med udfører

Det skal overvejes, hvilken rolle udfører skal spille i opfølgningen. Et tæt samarbejde og en fælles opfølgning kan sikre, at der tages højde for udførers indgående kendskab til barnets situation og udvikling. Når der følges op i fællesskab, skabes der en ensartet forståelse af barnets behov og virkningen af de indsatser, der er sat i værk. Det er afgørende for at sikre kvalitet og kontinuitet i hjælpen og for at kunne justere indsatsen rettidigt, hvis der opstår ændringer i barnets trivsel. Enighed om det videre forløb og klare aftaler om ansvar og mål er ligeledes nødvendige for at skabe fremdrift og meningsfuld forandring i barnets liv.

Vær særligt opmærksom, når der er uenighed

Der er ikke altid overensstemmelse mellem barnets eller den unges ønsker og det, du som fagperson vurderer, at barnet har behov for. I de tilfælde kan det være vanskeligt at leve op til idealet om enighed mellem dig, barnet og familien. Det er dog afgørende, at barnets eller den unges egen holdning og ønsker fremgår af sagen. På samme måde bør dine faglige overvejelser om, hvordan du har inddraget eller forsøgt at inddrage barnet eller den unge, være begrundede og fremgå af sagen. Det bør ligeledes være tydeligt for barnet, når din faglige vurdering af barnets behov er anderledes end det, barnet i udgangspunktet ønskede sig.

Barnets eller den unges forældre er vigtige i barnets liv og som samarbejdspartnere, der skal bidrage til, at indsatsen lykkes. Du skal derfor søge deres opbakning og aktive samarbejde gennem hele sagsforløbet, også når du skal formulere formålet og mål for indsatsen. På samme måde som ved inddragelse af barnet eller den unge kan der opstå uenighed, som skal håndteres, og dine faglige valg og begrundelsen for disse bør fremgå af sagen.

Eksempel: Når der er uenighed om igangsættelse af indsats

Kommentarer til eksempel

- Jeg har gennem en periode på fire måneder talt med dig om at få en kontaktperson, og jeg vurderer, at det vil kunne hjælpe dig med de ting, du har fortalt, der er svære.

- Du har sagt, at du ikke har lyst til at have en kontaktperson, fordi du ikke kender vedkommende. Jeg kan godt forstå, at det føles usikkert for dig at skulle tale med en, du ikke kender, om nogle svære ting.. Jeg har talt med din mor om det, og hun er enig i, at det kan være svært for dig, når det er nogen, du ikke kender.

- Din mor og jeg er enige om, at det vil være en hjælp for dig at have en at snakke med, når du har det svært. Samtidig kan jeg se, at det, som skolen kan hjælpe dig med, ikke kan stå alene. Du har været på nedsat skema og haft ekstra pædagogisk støtte i seks timer om ugen de sidste seks måneder. Til trods for det kan jeg høre, når vi taler sammen, at du ikke har fået det bedre. Derfor vælger jeg at tilknytte dig en kontaktperson, som hedder Thomas, selvom du har sagt, du ikke ønsker det. Jeg har overvejet, hvem der kunne være god for dig at tale med, og Thomas er rigtig god til at lytte og forstå, hvorfor man kan blive ked af at gå i skole. Jeg har aftalt med Thomas, at din mor er med de første to gange, I snakker sammen, så du kan lære Thomas bedre at kende. Hvis ikke du synes, det hjælper, så kan du altid fortælle mig det.

- Da vi holdt netværksmøde med dig, dine forældre og din pædagogiske støtte i skolen, Tina, aftalte vi, at Tina primært hjælper dig med det, der er svært i timerne, og når du synes, opgaverne er svære. Thomas skal hjælpe dig med at tale med dig om, når du er ked af at skulle i skole eller har haft en dårlig dag. Hvis du synes, det er en god idé, kan Thomas også hjælpe dig med at finde en sport at gå til. Du har fortalt, at du tidligere godt kunne lide at gå til fodbold, men nu ikke har så meget lyst til det mere. Jeg og dine forældre tror, at det kunne være godt for dig at gå til noget sammen med nogle jævnaldrende.

- Jeg forventer, at der er behov for en kontaktperson i mindst otte måneder, og indsatsen er dermed længerevarende. Om 14 dage, den xx-xx-xxxx kl. 10.30, kommer jeg ud på skolen og taler med dig om, hvordan det går, og om det hjælper dig at kunne tale med Thomas. Jeg vil gerne både tale med dig alene og med dig sammen med Thomas. Når jeg har talt med dig, ringer jeg til dine forældre og hører, hvordan de synes, at det går.

Barnets perspektiv skinner igennem og tages alvorligt.

Det er tydeligt, hvor oplysninger stammer fra. Observationer og vurderinger er adskilt.

Det er tydeligt, at børne- og ungerådgiveren har talt med barnet og vurderet barnets trivsel og på den baggrund vurderet, at der er behov for en støttende indsats.

Der er planlagt en hurtig første opfølgning grundet uenigheden.

Skriv børnevenligt, når du dokumenterer

Det er afgørende, at formålet med indsatsen, eventuelle mål samt planen for opfølgning dokumenteres. Måden, du dokumenterer på, og det sprog, du bruger, har stor betydning for, om barnet og familien kan se deres perspektiver afspejlet og dermed se meningen med indsatsen. Afgørelsen og andet skriftligt materiale i sagen bør derfor så vidt muligt være skrevet i et børnevenligt sprog og henvendt direkte til barnet, dvs. i "du-form".

Nedenstående eksempler viser, hvordan et børnevenligt sprog er en hjælp til at inddrage børneperspektivet og sætte barnets behov i centrum for formålet og målene med en anbringelse uden for hjemmet af et helt lille barn.

Eksempel

- Grunden til, at du, Ole, bor hos Jens og Hanne, er, at din mor og far havde svært ved at passe på dig, mens du var i mors mave. Mor prøvede at passe godt på dig, men hun syntes, det var meget svært. Derfor drak hun nogle gange alkohol og tog stoffer. Det var ikke godt for dig, da du lå inde i hendes mave. Far tog også tit stoffer og drak alkohol, så han ville også få svært ved at passe godt nok på dig og sørge for, at du bliver trøstet, når du græder og får skiftet ble og får mad.
- Du har boet hos Jens og Hanne, siden den dag du blev født. Din storesøster, Emma, bor også hos Jens og Hanne.
- Jeg (din børne- og ungerådgiver) kom hen til dig på sygehuset sammen med Jens og Hanne den dag, du blev født. Jeg fortalte dig, at Jens og Hanne ville passe på dig fra nu af, fordi mor og far ikke selv kunne det. Du klemte om min finger, da jeg sagde det til dig.

Kommentarer til eksempel

Barnets perspektiv er i centrum.
Det forklares i letforståelige termer, hvorfor barnet ikke kan bo ved sine forældre.

Understøtter barnets livshistorie. Barnet kan senere i livet læse sin egen livshistorie.

Eksempel

- Mens jeg skriver det her, er du stadig meget lille og kan ikke fortælle, hvad du ønsker og drømmer om. Fordi du ikke kan det, har jeg forsøgt at skrive, hvad jeg ønsker for dig.
- Jeg ønsker for dig, at der er kærlige og omsorgsfulde voksne, der tager sig godt af dig og sørger for, at du får mad, kommer i bad og leger sjove lege med dig. Jeg ønsker for dig, at du bliver sund og stærk, og at du får mange gode venner.

Dine mål

Udvikling og trivsel:

Jeg har talt med din mor og far og Jens og Hanne om, at de skal hjælpe dig med at vokse og blive stor og sund. Jeg har også fortalt dig, at Jens og Hanne og de andre voksne, du møder i din barndom, skal passe godt på dig.

Hvordan:

- Jens og Hanne passer på dig og giver dig mad, bader dig og trøster dig, når du er ked af det. De leger med dig og sørger for, at du får en lur, når du er træt.
- Jens og Hanne ved, at der er nogle ting, som du kan have svært ved, fordi du ikke blev passet så godt på, mens du lå i din mors mave. Det har jeg fortalt dem, at de skal hjælpe dig med.

Hjælp til din mor og far:

Din mor og far har fået tilbud om at få støtte, fordi du ikke bor hjemme. Det vil de ikke have lige nu, men jeg har sagt, at de kan ringe til mig og bede om hjælp, hvis de har behov for det.

De vil gerne se dig, og når de skal se dig, så er der en, som er med og hjælper dem med det. De ser dig én time hver måned, når de kommer på besøg hos Jens og Hanne.

Jeg kommer ud og besøger dig hos Jens og Hanne den xx-xx-xxxx kl. 13.00 for at se, hvordan du har det.

Kommentarer til eksempel

Det er tydeligt, at barnets perspektiv er tilstræbt, selvom barnet endnu ikke har talesprog.

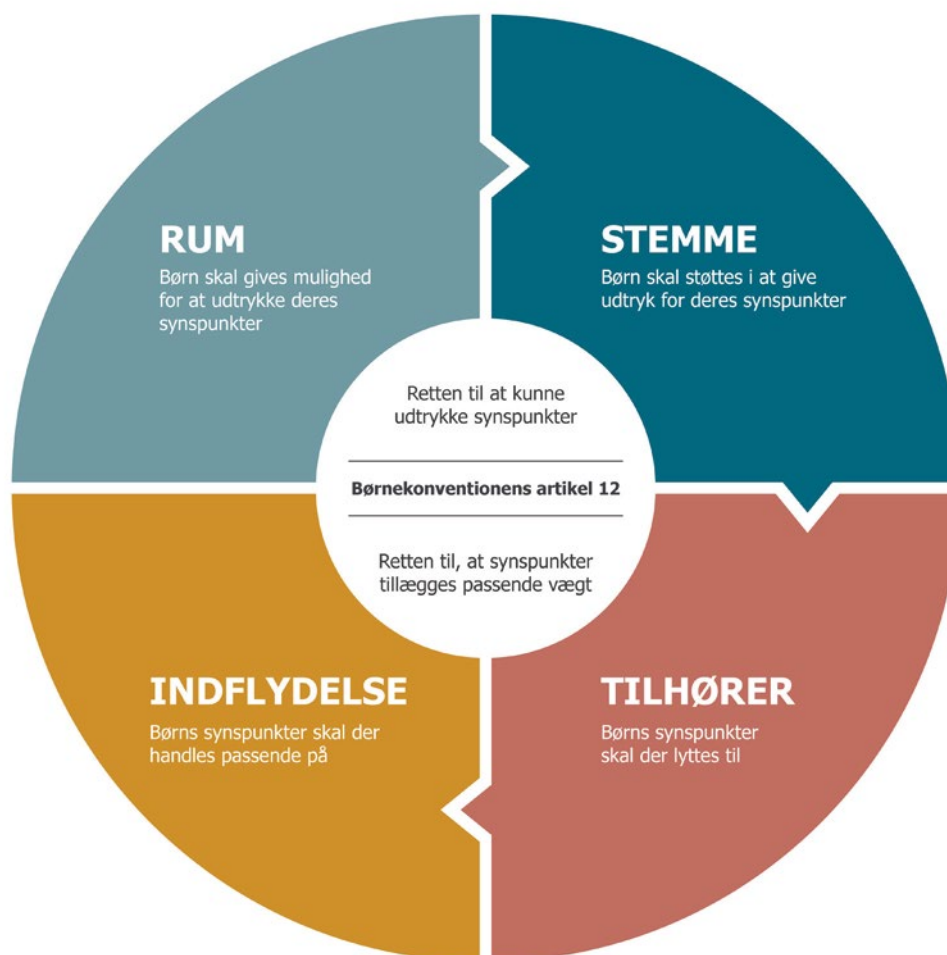

Det er tydeligt, hvem der skal gøre noget, og at det er de voksne, der har ansvar for at skabe rammer, som barnet trives i.

Målene beskriver tydeligt, hvad der skal gøres.

Hvis du vil vide mere

- Om inddragelse: Videnscenter om børneinddragelse og udsatte børns liv har udgivet materialer, der kan anvendes til at forberede og planlægge sin inddragende praksis. Materialerne tager udgangspunkt i Laura Lundys model for børneinddragelse. Find materialerne på [Social- og Boligstyrelsens hjemmeside](#).

Figur 2: Laura Lundys model for børneinddragelse

- Om at skrive børnevenligt: Du kan finde inspiration til at skrive børnevenligt i de ni skriftlighedsprincipper på [Social- og Boligstyrelsens hjemmeside](#).
- Om god kvalitet i sagsbehandlingen generelt: Social- og Boligstyrelsen har udgivet 18 anbefalinger til at skabe god kvalitet i sagsbehandlingen. Anbefaling 13 knytter sig til mål, og anbefaling 16-18 knytter sig til opfølgning. Anbefalingerne kan hentes på [Social- og Boligstyrelsens hjemmeside](#).
- Om lovgrundlaget for planer og opfølgning samt perspektiver på at skabe motivation for forandring: E-læring: Implementering af barnets lov – dynamiske sagsforløb og styrkelse af socialfaglige vurderinger. Social- og Boligstyrelsen. 2025. Tema 3: Planer og opfølgning. Direkte link: [https://rise.articulate.com/share/DCiYAzrRo8VlXkjPuuQ8Y7utNQsV9jKp#/.](https://rise.articulate.com/share/DCiYAzrRo8VlXkjPuuQ8Y7utNQsV9jKp#/)

Redskaber til at udvikle kvaliteten i praksis

Som nævnt har Social- og Boligstyrelsen udarbejdet tre principper, der kendetegner kvalitet i formål, mål og opfølgning:

- Barnet eller den unge kan se egne ønsker og behov udtrykt i formålet og eventuelle mål.
- Formål og eventuelle mål er konkrete og nemme at forstå for barnet eller den unge.
- Barnet eller den unge oplever, at det er forståeligt og forudsigeligt, hvordan og hvornår der er sket en forandring.

De ovenstående principper kan være udfordrende at omsætte i praksis, særligt hvis samarbejdet med barnet eller den unge og familien er vanskeligt. Principperne skal derfor ses som noget, der efterstræbes og udvikles henimod. Nedenstående er et praktisk redskab til at få en øget forståelse af jeres praksis i fællesskab og til at hjælpe jer med at omsætte principperne i praksis. Redskabet kan bruges på teammøder eller i andre faglige sammenhænge. Udfyld felterne under refleksionsspørgsmålene i fællesskab, og brug det eventuelt til at planlægge prøvehandling.

Refleksionsspørgsmål

Til egen praksis

Hvilke eksempler fra vores eget arbejde har vi på, at barnet eller den unge kan se egne ønsker og behov udtrykt i formålet og eventuelle mål?

Hvad kan vi gøre anderledes, så barnet eller den unge bedre kan se egne ønsker og behov udtrykt i formålet og eventuelle mål?

Hvad gør vi, for at barnet eller den unge kan se egne ønsker og behov udtrykt i formålet og eventuelle mål?

PLANLÆG PRØVEHANDLING(ER):

Hvad gør vi?

Hvem gør det (alle eller nogle bestemte, der siden kan dele erfaringer)?

Hvornår evaluerer vi?

Hvilke eksempler fra vores eget arbejde har vi på, at formål og eventuelle mål er konkrete og nemme at forstå for barnet eller den unge?

Hvad gør vi, for at formål og eventuelle mål er konkrete og nemme at forstå for barnet eller den unge?

Hvad kan vi gøre anderledes, for at formål og eventuelle mål bliver mere konkrete og nemme at forstå for barnet eller den unge?

PLANLÆG PRØVEHANDLING(ER):

Hvad gør vi?

Hvem gør det (alle eller nogle bestemte, der siden kan dele erfaringer)?

Hvornår evaluerer vi?

Hvilke eksempler fra vores eget arbejde har vi på, at barnet eller den unge oplever, at det er forståeligt og forudsigeligt, hvordan og hvornår der er sket en forandring?

Hvad gør vi, for at barnet eller den unge oplever, at det er forståeligt og forudsigeligt, hvordan og hvornår der er sket en forandring?

Hvad kan vi gøre anderledes, for at barnet eller den unge i højere grad oplever, at det er forståeligt og forudsigeligt, hvordan og hvornår der er sket en forandring?

PLANLÆG PRØVEHANDLING(ER):

Hvad gør vi?

Hvem gør det (alle eller nogle bestemte, der siden kan dele erfaringer)?

Hvornår evaluerer vi?

Skabelon

Udfyld selv, og tal om væsentlige temaer

Hvad går godt?

Hvorfor går det godt, dvs. hvad gør vi, der gør, at vi lykkes?

Hvad kan vi gøre anderledes?

PLANLÆG PRØVEHANDLING(ER):

Hvad gør vi?

Hvem gør det (alle eller nogle bestemte, der siden kan dele erfaringer)?

Hvornår evaluerer vi?

Print ud, og tag med

Inspiration til at tilrettelægge opfølgning i samarbejde med barnet eller den unge

Nedenstående spørgsmål kan bruges til at strukturere og planlægge en systematisk opfølgning. Du kan bruge dem som forberedelse individuelt eller som oplæg til sparring med kolleger.

→ Hvilke mål skal der følges op på ved næste opfølgning?

- » Prioritér gerne sammen med barnet eller den unge. Sammenhold eventuelle mål med formålet.

→ Hvornår skal jeg følge op næste gang?

- » Hvad mener barnet eller den unge? Begrund og dokumentér din plan for opfølgning: Hvorfor ikke tidligere eller senere?

→ Hvad skal jeg have svar på til næste opfølgning?

→ Hvem skal med til næste opfølgning?

- » Hvem vil barnet eller den unge gerne have med til opfølgningen?
- » Skal udfører med? Hvis ikke, hvordan indhentes status fra udfører?

→ Hvilken forberedelse er der behov for?

- » For mig?
- » For barnet/den unge?
- » For barnets/den unges forældre?
- » For andre omkring barnet (fx kontaktperson på anbringelsesstedet, andre udførere, plejefamilie)?
- » Er der noget, jeg skal gøre anderledes, end sidste gang vi mødtes?
- » Hvor skal vi mødes? Hvordan skaber jeg rum til barnets stemme?

→ Er der behov for støttet kommunikation til barnet?

Print ud, og hæng op

Huskeliste om formål og mål

Nedenstående er en oversigt over forskelle og ligheder mellem formål og mål, og hvordan de hver især kan være et arbejdsredskab.

Formål

Generelt:

- Hvilken tilstand skal indsatsen bidrage til på sigt?

Formålet har en overordnet karakter og kan være det samme over tid, dvs. indtil formålet er opnået, eller indsatsen justeres/afsluttes, fordi den ikke bidrager til at opnå formålet. Vurderingen heraf foretages i forbindelse med opfølgning.

Skal fremgå af *afgørelsen om støtte*.

Mål

Konkrete:

- Hvilke handlinger skal der til for at nå målene?
- Hvem skal gøre hvad?

Mål har kortere tidshorisont end formålet og justeres i forbindelse med den løbende opfølgning hvis:

- målet er opnået
- de aftalte handlinger ikke fungerer.

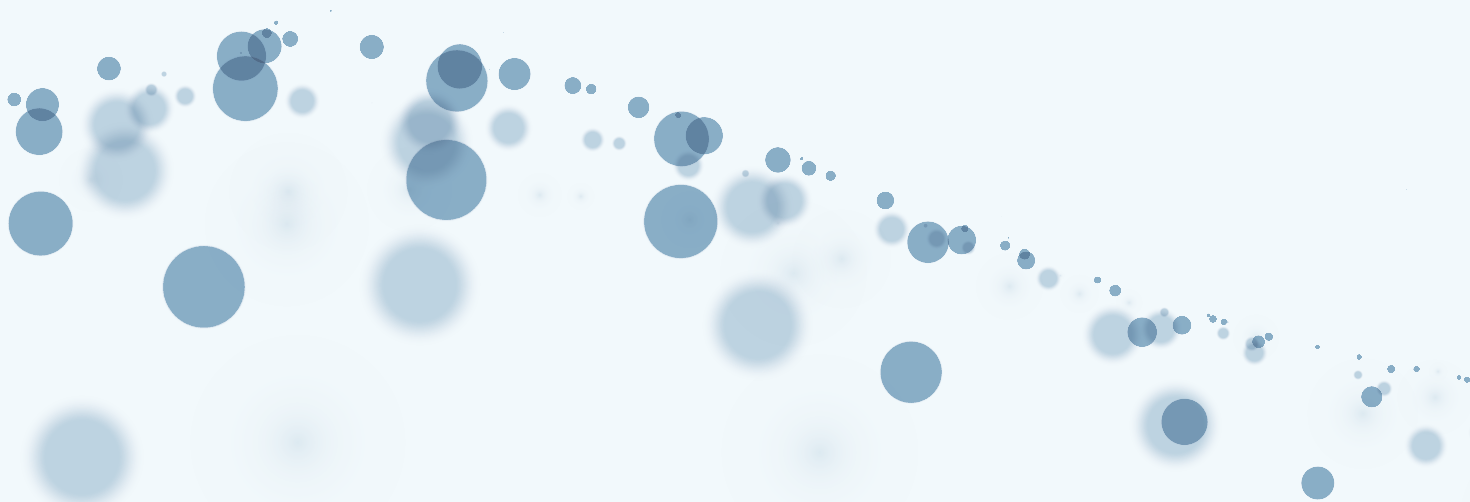
Fremgår af *barnets plan/ungeplan*.

Formål og mål bør tage udgangspunkt i barnets ønsker og behov samt din socialfaglige vurdering af, hvilken indsats der kan hjælpe barnet eller den unge.

Formål og mål er en hjælp til den løbende opfølgning, idet de hjælper dig med:

- at vurdere, om indsatsen har den ønskede virkning for barnet eller den unge
- at vurdere, om indsatsen skal justeres
- at det bliver tydeligt for alle involverede, særligt barnet eller den unge, hvad der sker i sagen og hvorfor
- at tilrettelægge tidspunkter og indhold for næste opfølgning på en hensigtsmæssig måde
- at vurdere, hvornår indsatsen kan afsluttes, og der eventuelt skal træffes afgørelse om en anden indsats.

Udarbejdelsen af formål og mål kræver *løbende inddragelse og fokus på barnets ønsker og behov*.

Social- og Boligstyrelsen
Lerchesgade 35, 5
5000 Odense C
Tlf.: 72 42 37 00

www.sbst.dk